

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1997-1998

25 MARS 1998

PROPOSITION DE RESOLUTION

**visant à favoriser le transport gratuit
des enfants et des jeunes
dans le cadre des activités scolaires
et durant le temps scolaire
par les véhicules de la STIB**

(déposée par M. Dominique HARMEL (F))

Développements

1. Le principe de la gratuité de l'enseignement a été réaffirmé à de nombreuses reprises. Il comprend d'évidence la gratuité de l'école au sens strict (enseignants, infrastructure, livres, cahiers,...), mais aussi et nécessairement la gratuité des moyens nécessaires voire utiles pour enseigner au sens large: activités sportives ou culturelles,...
2. Il est de moins en moins concevable de remplir la missions éducative de l'école dans un espace clos, sans ouverture sur l'environnement.

Songeons à la fréquentation d'expositions, de musées, d'activités théâtrales ou musicales, sportives ou de découvertes du milieu.
3. L'usage de pédagogies actives ou de pédagogies du projet impose une certaine capacité d'improvisation et la possibilité d'adapter relativement vite l'organisation du travail aux nécessités du projet retenu. Une mobilité immédiate est dès lors nécessaire.

Les solutions actuellement proposées par la STIB (transports scolaires à prix réduits et obligation de réservations) sont à la fois trop lourdes, trop coûteuses et peu

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1997-1998

25 MAART 1998

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**dat ertoe strekt het gratis vervoer
van kinderen en jongeren met
de voertuigen van de MIVB
in het kader van schoolactiviteiten en
tijdens de schooltijd te bevorderen**

(ingediend door de heer Dominique HARMEL (F))

Toelichting

1. Het principe dat onderwijs kosteloos behoort te zijn is reeds vele malen opnieuw bevestigd. Het houdt uiteraard in dat de school, in de strikte betekenis van het woord (leerkrachten, infrastructuur, boeken, schriften,...), kosteloos is, maar tevens dat de middelen die nodig en zelfs nuttig zijn om onderricht te geven in de brede zin van het woord, zoals culturele of sportactiviteiten, kosteloos behoren te zijn.
2. Het is hoe langer hoe minder denkbaar dat de school haar educatieve taak kan vervullen in een gesloten ruimte, zonder venster op de omgeving.

Denken we maar aan het bezoek aan tentoonstellingen, musea, theater of concerten, sportactiviteiten of milieu-exploratie.
3. Actieve pedagogie en projectonderwijs brengen mee dat er al eens moet geïmproviseerd worden en dat de organisatie van het werk vrij snel aan de noden van het project moet kunnen worden aangepast. Men moet zich dus meteen kunnen verplaatsen.

De oplossingen die de MIVB momenteel biedt (schoolvervoer tegen lagere tarieven en verplichte reservatie) zijn te omslachtig, te duur en moeilijk uitvoerbaar: de

opérationnelles : le coût de la location du bus (4.000 F) est souvent trop élevé au regard du nombre d'enfants à déplacer (déplacer 30 personnes/A/R coûte normalement 3.000 F ou 2.100 F si on fait usage de cartes de 10 voyages); la perception de la quote-part individuelle se résout le plus souvent, après d'inutiles rappels, par un passage par pertes et profits au désavantage de l'enseignant ou de l'école.

4. L'obligation de gratuité devrait accompagner l'ensemble de la période d'obligation scolaire. Elle concerne bien sûr l'école maternelle et fondamentale, mais assez naturellement aussi l'enseignement secondaire inférieur et supérieur.

Si l'obligation scolaire s'arrête à 18 ans, il est opportun d'étendre la période à considérer à la fin du cycle d'études.

Nous proposons dans cette résolution de prendre en considération non pas l'âge de 18 ans mais la fin du cursus scolaire de base (dernière année du secondaire supérieur), puisqu'il s'agit de prendre en considération l'activité scolaire collective.

5. Pour sortir l'école de l'école afin qu'elle serve mieux son objectif d'éducation et d'intégration, il faut bien utiliser des modes de déplacement. Assez naturellement, il conviendrait d'utiliser les transports en commun. Ceux-ci méritent d'être découverts dès que possible comme le moyen à utiliser en priorité pour les déplacements intra-urbains, parce qu'ils sont modes de déplacement plus citoyens, plus économiques, à terme moins polluants.

6. L'éducation en effet, n'est pas qu'affaire de connaissances; elle est aussi et pourquoi pas d'abord, affaire de comportements et d'attitudes, de préférence citoyen. User des transports publics depuis le premier âge est apprendre dès le départ un comportement responsable et citoyen. Un tel objectif mérite d'être soutenu, il s'agit d'un investissement à long terme.

7. La gratuité de l'enseignement appliquée à l'usage des transports en commun signifie la gratuité des transports en commun dans le cadre des activités scolaires.

L'on objectera sans doute soit, qu'il en coûte à court terme à la collectivité, soit, que le problème est faussement posé, la clientèle captive de la STIB étant essentiellement la population scolaire, déjà largement titulaire d'abonnements scolaires (60.817 en 1996) et donc que la résolution est sans objet.

Dans le premier cas, il importe de se donner les moyens d'atteindre l'objectif de gratuité, compensé par la soli-

huurprijs voor de bus (4.000 frank) is vaak te hoog voor het aantal te vervoeren kinderen (30 personen H/T vervoeren kost normaal 3.000 frank of 2.100 frank met een tienrittenkaart); de individuele bijdrage wordt na vruchteloze aanmaningen meestal geïnd via de voorziening voor baten en schaden ten nadele van de leerkracht of de school.

4. De verplichte kosteloosheid zou voor de hele periode van de schoolplicht moeten gelden. Het gaat hier uiteraard over het kleuter- en basisonderwijs, maar vanzelfsprekend ook over het lager en hoger secundair onderwijs.

De schoolplicht houdt weliswaar op aan de leeftijd van 18 jaar, maar het zou raadzaam zijn de periode in kwestie te verlengen tot het einde van de secundaire schoolopleiding.

In deze resolutie stellen wij voor om niet zozeer rekening te houden met de leeftijd van 18 jaar, maar wel met het einde van de secundaire schoolopleiding. Men moet immers rekening houden met de collectieve schoolactiviteit.

5. Om het onderwijs uit de school te halen, teneinde beter in te spelen op het doel dat erin bestaat voor opvoeding te zorgen en de integratie te bewerkstelligen, is het nodig vervoermiddelen te gebruiken. Uiteraard zou in de eerste plaats gebruik moeten worden gemaakt van het openbaar vervoer. Dit moet zo vlug mogelijk ontdekt worden als het middel dat bij voorrang moet worden gebruikt voor de verplaatsingen binnen de stad. Deze transportmiddelen zijn immers mensvriendelijker, goedkoper en op termijn minder vervuilend.

6. De opvoeding is inderdaad niet alleen een kwestie van kennis; het is ook, en waarom niet, in de eerste plaats een kwestie van gedragingen en attitudes, die vooral blijken geven van burgerzin. Door van kindsbeen af het openbaar vervoer te gebruiken, leert men zich meteen op verantwoordelijke wijze en met burgerzin gedragen. Zo'n doel moet worden aangemoedigd want het is een investering op lange termijn.

7. Het principe van gratis onderwijs toegepast op het openbaar vervoer, betekent gratis openbaar vervoer voor de schoolactiviteiten.

Men zal ongetwijfeld opwerpen dat dit op korte termijn de gemeenschap geld kost, ofwel dat dit een valse voorstelling is van het probleem, omdat de trouwe clientèle van de MIVB vooral uit schoolgaande jeugd bestaat die reeds grotendeels een schoolabonnement heeft (60.817 in 1996), en dat de resolutie dus doelloos is.

In het eerste geval is het van belang dat men de middelen vrijmaakt om gratis openbaar vervoer mogelijk te

darité de l'ensemble du corps social, conscient ou à conscientiser de la nécessité d'investissements à long terme.

Dans la seconde hypothèse, on remarquera que la perte serait marginale et que le coût de l'opération vaut bien le pari : démontrer l'efficacité des transports publics et acquérir au plus vite le réflexe de les utiliser.

8. L'objet de cette résolution est de recommander au Gouvernement d'organiser l'usage gratuit des transports en commun de la STIB dans le cadre des activités scolaires, de la maternelle à la fin du secondaire, organisées sur le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale et de prendre tous les contacts utiles pour qu'il en aille de même sur les réseaux de la SNCB, de DE LIJN et des TEC.

La gratuité doit donc être comprise dans le temps scolaire.

Dominique HARMEL (F)

maken. Daartoe moet men een beroep doen op de solidariteit van heel de maatschappij die zich bewust is of nog bewust gemaakt moet worden van de noodzaak om op lange termijn te investeren.

In het tweede geval zal men opmerken dat het verlies onbeduidend zal zijn en dat de kosten van deze verrichting de inzet waard zijn: aantonen dat het openbaar vervoer efficiënt is en zo snel mogelijk de reflex aannemen om het te gebruiken.

8. Het doel van deze resolutie is de Regering aan te bevelen om te zorgen voor gratis openbaar vervoer met de MIVB in het kader van schoolactiviteiten vanaf het kleuteronderwijs tot het einde van het secundair onderwijs, op het grondgebied van het Hoofdstedelijk Gewest, en tevens alle nuttige contacten te leggen om dit ook te verkrijgen op de netten van de NMBS, DE LIJN en de TEC.

Het recht op gratis vervoer moet gelden tijdens de schooltijd.

PROPOSITION DE RESOLUTION

**visant à favoriser le transport gratuit
des enfants et des jeunes
dans le cadre des activités scolaires
et durant le temps scolaire
par les véhicules de la STIB**

Le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale,

- * soucieux de contribuer à la réalisation de l'objectif de la gratuité de l'enseignement obligatoire,
- * conscient de l'importance des activités scolaires extra-muros dans le cadre d'une pédagogie ouverte et active,
- * désireux de favoriser dès que possible l'acquisition de comportements responsables et citoyens, en initiant dès le plus jeunes âge au bon usage des transports en commun,

demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale de mettre tout en oeuvre pour organiser le transport en commun gratuit des enfants et des jeunes sur le réseau de la STIB dans le cadre des activités scolaires organisées sur le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale, de la maternelle à la fin du secondaire, et durant le temps scolaire;

demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale de prendre tous les contacts nécessaires et de développer tous les moyens utiles pour élargir cette offre de transport gratuit à tous les réseaux de transport en commun du pays.

Le 26 novembre 1997.

Dominique HARMEL (F)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**dat ertoe strekt het gratis vervoer
van kinderen en jongeren met
de voertuigen van de MIVB
in het kader van schoolactiviteiten en
tijdens de schooltijd te bevorderen**

De Brusselse Hoofdstedelijke Raad,

- * geleid door de wens om bij te dragen tot de verwezenlijking van het doel om het onderwijs kosteloos te maken,
- * bewust van het belang van buitenschoolse activiteiten in het kader van een open en actieve pedagogie,
- * geleid door de wens om zo snel mogelijk verantwoordelijk gedrag en burgerzin bij te brengen, door jongeren van kindsbeen af vertrouwd te maken met het openbaar vervoer,

vraagt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering alle middelen aan te wenden om gratis openbaar vervoer te organiseren voor kinderen en jongeren op het net van de MIVB, in het kader van schoolactiviteiten die worden georganiseerd op het grondgebied van het Hoofdstedelijk Gewest, vanaf het kleuteronderwijs tot het einde van het secundair onderwijs, gedurende de schooltijd;

vraagt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering alle noodzakelijke contacten te leggen en alle middelen aan te wenden om dit gratis openbaar vervoer uit te breiden tot alle netten van het openbaar vervoer van het land.

26 november 1997.